

1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1** ม.1/1 อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากล
ม.1/2 เปรียบเทียบเสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน
- ศ 2.2** ม.1/1 อธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทย
ม.1/2 ระบุความหลากหลายขององค์ประกอบดนตรีในวัฒนธรรมที่ต่างกัน

2 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ดนตรีไทยมีบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อสังคมไทย เสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันย่อมแตกต่างกันและมีความหลากหลายขององค์ประกอบดนตรีในวัฒนธรรมที่ต่างกัน ซึ่งการเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้ทางดนตรี จะทำให้อ่าน เขียน และร้องเพลงไทยได้ถูกต้อง

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี
  - โน้ตบทเพลงไทย อัตรารจิงหวะสองชั้น
- 2) เสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีในบทเพลงจากวัฒนธรรมต่างๆ
  - วิธีการขับร้อง
  - เครื่องดนตรีที่ใช้
- 3) บทบาทและอิทธิพลของดนตรี
  - บทบาทดนตรีในสังคม
  - อิทธิพลของดนตรีในสังคม
- 4) องค์ประกอบของดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการเชื่อมโยง
- 3) ทักษะการเปรียบเทียบ
- 4) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. รักความเป็นไทย

6

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. บทความ เรื่อง ดนตรีไทยในวัฒนธรรมที่ต่างกัน (ชิ้นงานที่ 1)
2. การอ่าน เขียน และร้องตามโน้ตเพลงไทย (ชิ้นงานที่ 2)

7

การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีไทย

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 2) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 3) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 4) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 5) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีไทย

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- 1) ตรวจสอบบทความ เรื่อง ดนตรีไทยในวัฒนธรรมที่ต่างกัน
- 2) สังเกตการอ่าน เขียน และร้องตามโน้ตเพลงไทย

8

กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูเปิดซีดีการแสดงดนตรีไทยให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันแสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีไทย
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของดนตรีไทยต่อวิถีชีวิตของคนไทย

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ตามความสมัครใจ แล้วให้สมาชิกแต่ละคนเลือกหมายเลขประจำตัว 1-5
2. สมาชิกแต่ละหมายเลขศึกษาความรู้จากหนังสือเรียน ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ดังนี้
  - หมายเลข 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ความหมายและประวัติความเป็นมาของดนตรีไทย
  - หมายเลข 2 ศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทและอิทธิพลของดนตรีต่อสังคมไทย
  - หมายเลข 3 ศึกษาความรู้เรื่อง องค์ประกอบของดนตรีไทย
  - หมายเลข 4 ศึกษาความรู้เรื่อง ระบบเสียงและทำนองของดนตรีไทย
  - หมายเลข 5 ศึกษาความรู้เรื่อง ลักษณะของบทเพลงไทย

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

สมาชิกแต่ละหมายเลขผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาให้สมาชิกหมายเลขอื่นๆ ในกลุ่มฟังตามลำดับหมายเลข

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

1. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามจากเรื่องที่ศึกษา กลุ่มละ 3-4 ข้อ
2. ครูสุ่มนักเรียนคนใดคนหนึ่งในกลุ่มถามคำถามเพื่อนกลุ่มอื่น ถ้าเพื่อนกลุ่มอื่นตอบไม่ถูกต้อง กลุ่มผู้ถามสุ่มเพื่อนอีกกลุ่มตอบคำถามแทนหรือกลุ่มผู้ถามอาจเฉลยคำตอบเองก็ได้

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนบทความ เรื่อง ดนตรีไทยในวัฒนธรรมที่ต่างกัน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

วิธีสอนโดยเห็นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้

1. ครูให้นักเรียนดูโน้ตเพลงเขมรไล่ควาย แล้วช่วยกันบอกความสำคัญของโน้ตเพลงที่มีต่อการเล่นดนตรีไทย
2. นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่อง เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี และโน้ตดนตรี จากหนังสือเรียน
3. ครูอ่านโน้ตเพลงเขมรไล่ควาย ให้นักเรียนฟัง 2-3 รอบ เพื่อให้นักเรียนสังเกตและจดจำหรือศึกษาเพิ่มเติม จากเอกสารประกอบการสอน

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

1. นักเรียนแต่ละคนฝึกอ่านโน้ตเพลงเขมรไล่ควาย ตามแบบที่ครูสาธิตให้ดู 2-3 รอบ
2. นักเรียนแต่ละคนฝึกเขียนโน้ตเพลงเขมรไล่ควาย ตามแบบ

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

นักเรียนแต่ละคนฝึกอ่านและเขียนโน้ตเพลงเขมรไล่ควาย ด้วยตัวเอง

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ

ครูแนะนำให้นักเรียนฝึกอ่าน เขียน และร้องตามโน้ตเพลงไทยให้เกิดความชำนาญ เพื่อนำไปปรับใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนอ่าน เขียน และร้องตามโน้ตเพลงไทย 1 เพลง หน้าชั้นเรียน เพื่อให้ครูประเมินผล โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.1
- 2) โน้ตเพลงเขมรไล่ควาย
- 3) ซีดีการแสดงดนตรีไทย

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.aksorn.com/LC/Mu&Pa/M1/01-03>

แบบประเมินบทความ เรื่อง ดนตรีไทยในวัฒนธรรมที่ต่างกัน

(ชิ้นงานที่ 1)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การเปรียบเทียบเสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน	เปรียบเทียบเสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างชัดเจน	เปรียบเทียบเสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างชัดเจน	เปรียบเทียบเสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างชัดเจน	เปรียบเทียบเสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างชัดเจน
2. การอธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทย	อธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทยได้อย่างชัดเจน	อธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทยได้อย่างชัดเจน	อธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทยได้อย่างชัดเจน	อธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทยได้อย่างชัดเจน
3. การอธิบายองค์ประกอบของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรม	อธิบายองค์ประกอบของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนครบทั้ง 4 ประเด็น	อธิบายองค์ประกอบของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนครบทั้ง 3 ประเด็น	อธิบายองค์ประกอบของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนครบทั้ง 2 ประเด็น	อธิบายองค์ประกอบของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนครบทั้ง 1 ประเด็น

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	11 - 12	9 - 10	6 - 8	ต่ำกว่า 6
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

แบบประเมินการอ่าน เขียน และร้องตามโน้ตเพลงไทย

(ชิ้นงานที่ 2)

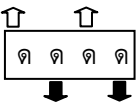
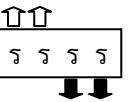
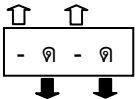
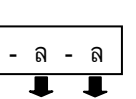
รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอ่านโน้ตเพลงไทย	อ่านตัวโน้ตเพลงไทย ได้ถูกต้องตามจังหวะ ของบทเพลงครบทุกตัว	อ่านตัวโน้ตเพลงไทย ได้ถูกต้องตามจังหวะ ของบทเพลงเป็น ส่วนใหญ่	อ่านตัวโน้ตเพลงไทย ได้ถูกต้อง แต่ไม่ตรง ตามจังหวะ	อ่านตัวโน้ตเพลงไทย ได้เพียงบางตัว และ อ่านตัวโน้ตไม่ตรง ตามจังหวะ
2. การเขียนโน้ตเพลงไทย	เขียนโน้ตเพลงไทย ในแต่ละห้องได้ถูกต้อง ตามบทเพลง	เขียนโน้ตเพลงไทย ในแต่ละห้องได้ถูกต้อง ตามบทเพลง แต่มี จุดบกพร่องบ้าง เล็กน้อย	เขียนโน้ตเพลงไทย ในแต่ละห้องได้ถูกต้อง ตามบทเพลง แต่มี จุดบกพร่องเป็น ส่วนใหญ่	เขียนโน้ตเพลงไทย ในแต่ละห้องไม่ถูกต้อง ตามบทเพลง
3. การร้องตามโน้ตเพลงไทย	ร้องตามโน้ตเพลงไทย ได้ถูกต้องตามจังหวะ เพลงตลอดทั้งเพลง	ร้องตามโน้ตเพลงไทย ได้ถูกต้องตามจังหวะ เพลง แต่มีคล่อมจังหวะ บ้างเล็กน้อย	ร้องตามโน้ตเพลงไทย ได้ถูกต้องตามจังหวะ เพลง แต่มีคล่อมจังหวะ เป็นส่วนใหญ่	ร้องตามโน้ตเพลงไทย ไม่ถูกต้องตามจังหวะ ของเพลง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	11 - 12	9 - 10	6 - 8	ต่ำกว่า 6
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- เครื่องดนตรีชนิดใดที่แสดงให้เห็นว่า ดนตรีไทยได้รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศ
  - ขลุ่ย
  - แคน
  - โปงลาง
  - อังกะลุง
- กิจกรรมใดที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทยอย่างชัดเจนที่สุด
  - การแข่งขันกรีฑา
  - การแสดงละครเวที
  - การถวายสังฆทาน
  - พิธีสวดพระอภิธรรม
- ดนตรีไทยที่มีความไพเราะน่าฟัง จะต้องมียंत्रประกอบใดบ้าง
  - นักร้อง เครื่องดนตรี ทำนอง จังหวะ
  - เครื่องดนตรี จังหวะ ทำนอง การขับร้อง
  - เสียงดนตรี ทำนอง จังหวะ การประสานเสียง
  - นักร้อง เครื่องดนตรี เครื่องเสียง การประสานเสียง
- อัตราจังหวะที่มีความยาวมากที่สุด หรือช้าที่สุด มีความยาวกว่าอัตราจังหวะ 2 ชั้น 16 ท่ำ คือข้อใด
  - 1 ชั้น
  - 2 ชั้น
  - 3 ชั้น
  - 4 ชั้น
- ข้อใดเป็นการเคาะจังหวะของโน้ตตัวที่มีความยาวของจังหวะเท่าๆ กัน

ก. 	ข.
ค. 	ง.
- เทพเจ้าองค์ใดที่ถือว่าเป็นนายช่างใหญ่ของเทวดา
  - พระอินทร์
  - พระปัญจสีขร
  - พระวิศณุกรรม
  - พระพรคนธรรพ
- กลองสะบัดชัยใช้ตีเพื่ออะไร
  - บอกเวลาโหมงยาม
  - ส่งสัญญาณเดินแถว
  - บอกให้กองทัพถอยร่น
  - ปลุกใจและฉลองชัยชนะ
- วงดนตรีไทยประเภทใดที่พบเห็นได้ตามงานศพ
  - วงเครื่องคู่
  - วงเครื่องสาย
  - วงสะล้อซอซึง
  - วงปี่พาทย์นางหงส์
- งานบวชนาค งานขึ้นบ้านใหม่ นิยมใช้วงดนตรีไทยประเภทใดมาบรรเลง
  - วงปี่พาทย์
  - วงซอล้วนๆ
  - วงเครื่องสาย
  - วงซิมและอังกะลุง
- ซอด้วง ซออู้ ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศใด
  - จีน
  - ลาว
  - อินเดีย
  - อินโดนีเซีย

มฐ. ศ 2.1 ม.1/1-2

ศ 2.2 ม.1/1-2

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	10

เฉลย

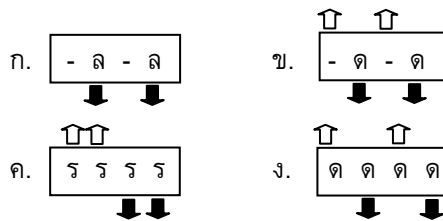
1. ง   2. ข   3. ค   4. ค   5. ก   6. ค   7. ง   8. ง   9. ก   10. ก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- เทพเจ้าองค์ใดที่ถือว่าเป็นนายช่างใหญ่ของเทวดา
  - พระพรคนธรรพ
  - พระวิศณุกรรม
  - พระปัญจสีขร
  - พระอินทร์
- วงดนตรีไทยประเภทใดที่พบเห็นได้ตามงานศพ
  - วงปี่พาทย์นางหงส์
  - วงสะล้อซอซึง
  - วงเครื่องสาย
  - วงเครื่องคู่
- ซอด้วง ซอฮู้ ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศใด
  - อินโดนีเซีย
  - อินเดีย
  - ลาว
  - จีน
- งานบวชภาค งานขึ้นบ้านใหม่ นิยมใช้วงดนตรีไทยประเภทใดมาบรรเลง
  - วงฆ้องและอังกะลุง
  - วงเครื่องสาย
  - วงซอล้วนๆ
  - วงปี่พาทย์
- กิจกรรมใดที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทยอย่างชัดเจนที่สุด
  - พิธีสวดพระอภิธรรม
  - การถวายสังฆทาน
  - การแสดงละครเวที
  - การแข่งขันกรีฑา

- ดนตรีไทยที่มีความไพเราะน่าฟัง จะต้องมียंत्रประกอบใดบ้าง
  - นักร้อง เครื่องดนตรี เครื่องเสียง การประสานเสียง
  - เสียงดนตรี ทำนอง จังหวะ การประสานเสียง
  - เครื่องดนตรี จังหวะ ทำนอง การขับร้อง
  - นักร้อง เครื่องดนตรี ทำนอง จังหวะ
- เครื่องดนตรีชนิดใดที่แสดงให้เห็นว่า ดนตรีไทยได้รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศ
  - อังกะลุง
  - โปงลาง
  - แคน
  - ขลุ่ย
- ข้อใดเป็นการเคาะจังหวะของโน้ตตัวที่มีความยาวของจังหวะเท่าๆ กัน

- กลองสะบัดชัยใช้ตีเพื่ออะไร
  - ปลุกใจและฉลองชัยชนะ
  - บอกให้กองทัพถอยร่น
  - ส่งสัญญาณเดินแถว
  - บอกเวลาโมฆยาม
- อัตราจังหวะที่มีความยาวมากที่สุด หรือช้าที่สุด มีความยาวกว่าอัตราจังหวะ 2 ชั้น 16 ท่ำ คือข้อใด
  - 4 ชั้น
  - 3 ชั้น
  - 2 ชั้น
  - 1 ชั้น

มฐ. ศ 2.1 ม.1/1-2

ศ 2.2 ม.1/1-2

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	10

เฉลย

1. ข   2. ก   3. ง   4. ง   5. ค   6. ข   7. ก   8. ง   9. ก   10. ข